

REPowerEU: Plan prowadzący do szybkiego ograniczenia zależności od rosyjskich paliw kopalnych oraz do szybkiej transformacji ekologicznej

Komisja Europejska przedstawiła plan [REPowerEU Plan](#) – to jej odpowiedź na trudności i zakłócenia na światowym rynku energii spowodowane inwazją Rosji na Ukrainę. Transformacja europejskiego systemu energetycznego jest pilna z dwóch powodów: **zakończenie zależności UE od rosyjskich paliw kopalnych**, które są wykorzystywane jako broń gospodarcza i polityczna i które kosztują europejskich podatników prawie 100 mld euro rocznie, oraz **przewyciężenie kryzysu klimatycznego**. Działając jako Unia, Europa może szybciej zakończyć swoją zależność od rosyjskich paliw kopalnych.

[85 proc. Europejczyków](#) uważa, że UE powinna jak najszybciej zmniejszyć swoją zależność od rosyjskiego gazu i ropy naftowej, aby wesprzeć Ukrainę. Środki przewidziane w planie REPowerEU mogą być odpowiedzią na ten ambitny cel. Należą do nich: **oszczędność energii, dywersyfikacja dostaw energii oraz przyspieszone wprowadzanie energii ze źródeł odnawialnych** w celu zastąpienia paliw kopalnych w domach, przemyśle i produkcji energii.

Zielona transformacja **wzmocni wzrost gospodarczy, bezpieczeństwo i działania w dziedzinie klimatu** – zarówno w Europie, jak i u naszych partnerów. Centralnym elementem planu REPowerEU jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), który posłuży jako wsparcie skoordynowanego planowania i finansowania infrastruktury transgranicznej oraz krajowej, a także projektów i reform w sektorze energii. Komisja proponuje wprowadzenie [ukierunkowanych zmian w rozporządzeniu w sprawie RRF](#) w celu włączenia poszczególnych rozdziałów poświęconych REPowerEU do istniejących planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich. Będzie to uzupełnieniem szeregu istotnych reform i inwestycji, które są już przewidziane w planach odbudowy. W procesie tym uwzględniono zalecenia dla poszczególnych krajów sporządzone w ramach europejskiego semestru 2022.

Oszczędzanie energii

Oszczędzanie energii to najszybszy i najtańszy sposób postępowania w obliczu obecnego kryzysu energetycznego, pozwalający na obniżenie rachunków. Komisja proponuje wzmocnienie długoterminowych środków w zakresie efektywności energetycznej, w tym **zwiększenie – z 9 do 13 proc. – wiążącego celu w zakresie efektywności energetycznej**, który określono w pakiecie „Gotowi na 55” stanowiącym część Europejskiego Zielonego Ładu. Oszczędzanie energii już teraz pomoże nam przygotować się na ewentualne wyzwania nadchodzącej zimy. W związku z tym Komisja opublikowała dziś również [komunikat o oszczędności energii w UE](#) zawierający szczegółowe informacje na temat krótkoterminowych **zmian zachowań, które mogłyby zmniejszyć zapotrzebowanie na gaz i ropę naftową o 5 proc.**, oraz zachęający państwa członkowskie do rozpoczęcia specjalnych kampanii informacyjnych skierowanych do gospodarstw domowych i sektorów przemysłu. Ponadto zachęca się państwa członkowskie do stosowania **środków fiskalnych skłaniających do oszczędności energii**, takich jak obniżone stawki VAT na energooszczędne systemy grzewcze, izolację budynków oraz urządzenia i produkty. Komisja określa również **środki awaryjne** na wypadek poważnych zakłóceń w dostawach i przewiduje wydanie wytycznych dotyczących kryteriów ustalania priorytetów dla konsumentów. Komisja przyczyni się do opracowania skoordynowanego unijnego planu ograniczenia popytu.

Dywersyfikacja dostaw i wspieranie naszych międzynarodowych partnerów

Już od kilku miesięcy UE **współpracuje z międzynarodowymi partnerami w celu dywersyfikacji dostaw**, dzięki czemu **zapewniła rekordowy poziom importu LNG i zwiększenie dostaw gazu rurociągowego**. Nowo utworzona [unijna platforma energetyczna](#), wspierana przez regionalne grupy zadaniowe, umożliwi dobrowolne wspólne zakupy gazu, LNG i wodoru poprzez łączenie popytu, optymalizację wykorzystania infrastruktury i koordynację działań informacyjnych kierowanych do dostawców. Kolejnym krokiem będzie, podobnie jak w przypadku ambitnego wspólnego programu zakupu szczepionek, rozważenie **mechanizmu wspólnych zakupów**, który pozwoli na negocjowanie i zawieranie umów na zakup gazu w imieniu uczestniczących państw członkowskich. Komisja rozważy również środki ustawodawcze w celu wprowadzenia z czasem wymogu dywersyfikacji dostaw gazu przez państwa członkowskie. Platforma umożliwi ponadto wspólne zakupy wodoru odnawialnego.

Przyjęta dzisiaj [zewnętrzna strategia energetyczna UE](#) ułatwi dywersyfikację źródeł energii i nawiązywanie długoterminowych partnerstw z dostawcami, w tym współpracę w sektorze wodoru lub innych ekologicznych technologii. Zgodnie z ideą Global Gateway w strategii priorytetowo potraktowano zaangażowanie UE na rzecz **globalnej zielonej i**

sprawiedliwej transformacji energetycznej, poprzez zwiększenie oszczędności energii i efektywności energetycznej, a tym samym zmniejszenie presji cenowej, pobudzanie rozwoju odnawialnych źródeł energii i wodoru oraz intensyfikację dyplomacji energetycznej. Na Morzu Śródziemnym i Morzu Północnym powstaną ważne korytarze wodorowe. W obliczu agresji rosyjskiej UE udzieli wsparcia **Ukrainie, Mołdawii, państwom regionu Bałkanów Zachodnich oraz krajom należącym do Partnerstwa Wschodniego, a także naszym najbardziej zagrożonym partnerom**. Wraz z Ukrainą będziemy nadal współpracować na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dostaw i funkcjonowania sektora energetycznego, torując jednocześnie drogę dla przyszłego handlu energią elektryczną i wodorem odnawialnym i odbudowując system energetyczny w ramach inicjatywy **REPowerUkraine**.

Szybsze wprowadzanie odnawialnych źródeł energii

Intensywne **zwiększanie i przyspieszanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych** w produkcji energii elektrycznej, przemyśle, budownictwie i transporcie sprzyjać będzie naszej niezależności, pobudzi transformację ekologiczną, a z czasem wpłynie na obniżenie cen. Komisja proponuje, aby w ramach pakietu „Gotowi na 55” **zwiększyć główny cel na 2030 r. dotyczący odnawialnych źródeł energii z 40 do 45 proc.** Wyznaczenie tego ogólnie ambitniejszego założenia stworzy ramy dla innych inicjatyw, wśród których znajdują się:

- Specjalna **unijna strategia na rzecz energetyki słonecznej** ukierunkowana na **podwojenie potencjału fotowoltaicznego** do 2025 r. i zainstalowanie 600 GW do 2030 r.
- **Inicjatywa Solar Rooftop**, która przewiduje stopniowe wprowadzanie **prawnego obowiązku instalowania paneli słonecznych** w nowych budynkach publicznych i handlowych oraz w nowych budynkach mieszkalnych.
- **Podwojenie tempa rozmieszczania pomp ciepła** oraz środki mające na celu włączanie energii geotermalnej i energii słonecznej termicznej do zmodernizowanych lokalnych i gminnych systemów grzewczych.
- **Zalecenie** Komisji mające na celu **rozwiązanie problemu powolnych i skomplikowanych procedur udzielania zezwoleń na duże projekty w zakresie energii ze źródeł odnawialnych** oraz ukierunkowana [zmiana dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii](#) celem uznania energii ze źródeł odnawialnych za nadrzędny interes publiczny. Państwa członkowskie, w których obowiązują **skrótowe i uproszczone procedury wydawania zezwoleń**, powinny wprowadzać na obszarach o niższym ryzyku środowiskowym **specjalne obszary wdrażania energii odnawialnej**. Aby móc szybko identyfikować takie obszary, Komisja udostępni dane dotyczące obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym w ramach [narzędzia cyfrowego porządkowania danych](#) geograficznych dotyczących energii, przemysłu i infrastruktury.
- **Wyznaczenie celu, jakim jest 10 mln ton krajowej produkcji wodoru odnawialnego** oraz 10 mln ton importu do 2030 r., co pozwoli zastąpić gaz ziemny, węgiel i ropę w sektorach, w których trudno jest obniżyć emisyjność, oraz w sektorach transportu. Aby przyspieszyć rozwój rynku wodoru, współprawodawcy musieliby uzgodnić zwiększone cele cząstkowe dla konkretnych sektorów. Komisja publikuje również **dwa akty delegowane w sprawie definicji i produkcji wodoru odnawialnego**, aby zapewnić, że produkcja doprowadzi do obniżenia emisyjności netto. Na potrzeby przyspieszenia realizacji projektów związanych z wodorem przewiduje się dodatkowe środki na badania w wysokości 200 mln euro, zaś Komisja zobowiązuje się do zakończenia w okresie letnim oceny pierwszych ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.
- W **planie działania dotyczącym biometanu** określono narzędzia, w tym nowe partnerstwo przemysłowe na rzecz biometanu, oraz zachęty finansowe, które do 2030 r. powinny zaowocować zwiększeniem produkcji do 35 mld m³, w tym w ramach wspólnej polityki rolnej.

Zmniejszenie zużycia paliw kopalnych w przemyśle i transporcie

Zastąpienie węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego w procesach przemysłowych zmniejszy emisje gazów cieplarnianych oraz zwiększy bezpieczeństwo i konkurencyjność. Oszczędność energii, efektywność, zastępowanie paliw, elektryfikacja oraz większe wykorzystanie wodoru odnawialnego, biogazu i biometanu przez **przemysł mogłyby do 2030 r. przynieść oszczędności nawet 35 mld m³ gazu ziemnego** ponad to, co przewidziano w pakiecie „Gotowi na 55”.

Komisja wprowadzi kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, aby wesprzeć wykorzystanie ekologicznego wodoru przez przemysł, a także specjalne finansowanie REPowerEU w ramach funduszu innowacyjnego, **wykorzystując dochody z handlu uprawnieniami do emisji** w celu odchodzenia od zależności od rosyjskich paliw kopalnych. Komisja udostępni również **wytyczne na temat umów dotyczących energii odnawialnej i zakupu energii elektrycznej**, a wraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym przygotuje instrument doradztwa technicznego. Aby utrzymać i odzyskać wiodącą pozycję technologiczną i przemysłową w takich obszarach jak energia słoneczna i wódór oraz aby wspierać siłę roboczą, Komisja proponuje ustanowienie unijnego sojuszu przemysłowego na rzecz energetyki słonecznej oraz partnerstwa na rzecz umiejętności na dużą skalę. Komisja zintensyfikuje również prace nad dostawami surowców krytycznych i przygotowuje wniosek ustawodawczy.

Aby zwiększyć oszczędność energii i efektywność energetyczną w sektorze transportu oraz przyspieszyć przejście na pojazdy bezemisyjne, Komisja przedstawi pakiet dotyczący ekologizacji przewozów towarowych, którego celem jest znaczne zwiększenie efektywności energetycznej w tym sektorze. Komisja rozważy także inicjatywę ustawodawczą mającą

na celu zwiększenie udziału pojazdów bezemisyjnych w taborze samochodów służbowych i środków transportu publicznego, którego rozmiar przekracza pewien określony próg. Komunikat o oszczędności energii w UE zawiera również wiele zaleceń dla miast, regionów i organów krajowych, które mogą skutecznie przyczynić się do zastąpienia paliw kopalnych w sektorze transportu.

Inteligentne inwestycje

Realizacja celów REPowerEU wymaga **dodatkowych inwestycji w wysokości 210 mld euro** do 2027 r. Jest to zaliczka na poczet naszej niezależności i bezpieczeństwa. Ograniczenie importu rosyjskich paliw kopalnych może przynieść nam poza tym **oszczędności rządu prawie 100 mld euro rocznie**. Inwestycje te muszą być realizowane przez sektor prywatny i publiczny oraz na szczeblu krajowym, transgranicznym i unijnym.

Na wsparcie REPowerEU **udostępniono już 225 mld euro** w formie **pożyczek w ramach RRF**. Komisja przyjęła dziś przepisy i wytyczne dla państw członkowskich dotyczące modyfikowania i uzupełniania planów odbudowy i zwiększania odporności w kontekście REPowerEU. Ponadto Komisja proponuje **zwiększenie puli środków finansowych w ramach RRF o 20 mld euro w formie dotacji**. Środki te pochodząby ze sprzedaży uprawnień w ramach systemu handlu emisjami, obecnie w rezerwie stabilności rynkowej, których licytacja powinna przebiec w sposób niezakłócający rynku. W związku z tym system handlu uprawnieniami do emisji nie tylko ogranicza emisje i wykorzystanie paliw kopalnych, lecz również udostępnia środki niezbędne do osiągnięcia niezależności energetycznej.

W ramach obecnych RRF polityka spójności będzie wspierać projekty w zakresie dekarbonizacji i transformacji ekologicznej o wartości do 100 mld euro realizowane w drodze inwestycji w energię odnawialną, wodór i infrastrukturę. Dodatkowe **26,9 mld euro z funduszy spójności** można udostępnić w ramach dobrowolnych przesunięć do RRF. Również kolejne **7,5 mld euro ze wspólnej polityki rolnej** jest udostępniane w drodze dobrowolnych przesunięć do RRF. Jesienią Komisja podwoi środki dostępne na potrzeby zaproszenia do składania wniosków na dużą skalę na 2022 r. w ramach funduszu innowacyjnego do około 3 mld euro.

Transeuropejskie sieci energetyczne (TEN-E) pomogły stworzyć odporną i wzajemnie połączoną infrastrukturę gazową UE. Aby w pełni **zrekompensować przyszłe straty rosyjskiego importu gazu** i uzupełnić istniejącą listę projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, niezbędna jest **ograniczona dodatkowa infrastruktura gazowa**, szacowana na około 10 mld euro inwestycji. Potrzeby w zakresie zastąpienia paliw w nadchodzącym dziesięcioleciu można zaspokoić bez konieczności blokowania paliw kopalnych, tworzenia aktywów osieroconych czy też ograniczania naszych ambicji klimatycznych. Przyspieszenie realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie energii elektrycznej również będzie kluczowe dla dostosowania sieci elektroenergetycznej do naszych przyszłych potrzeb. **Instrument „Łącząc Europę”** będzie wspierał ten proces. Komisja ogłasza dziś **nowe zaproszenie do składania wniosków o budżecie w wysokości 800 mln euro**, a kolejne zostanie ogłoszone na początku 2023 r.

Kontekst

8 marca 2022 r., w świetle rosyjskiej inwazji na Ukrainę, Komisja przedstawiła [wstępny plan](#) mający na celu uniezależnienie Europy od rosyjskich paliw kopalnych na długo przed 2030 r. Na posiedzeniu Rady Europejskiej 24–25 marca przywódcy UE zgodzili się z tym celem i zwrócili się do Komisji o przedstawienie szczegółowego planu REPowerEU, który dziś został przyjęty. Niedawne [przerwy w dostawach gazu do Bułgarii i Polski](#) wskazują na pilną potrzebę rozwiązania problemu zawodności rosyjskich dostaw energii.

W odpowiedzi na rosyjską agresję na integralność terytorialną Ukrainy i nasilające się okrucieństwa wobec ukraińskich cywilów i miast Komisja przyjęła pięć szeroko zakrojonych i bezprecedensowych pakietów [sankcji](#). Przywóz węgla jest już objęty systemem sankcji. Teraz Komisja przedstawiła wnioski dotyczące stopniowego wycofania przywozu ropy naftowej do końca roku. Są one obecnie przedmiotem dyskusji w państwach członkowskich.

[Europejski Zielony Ład](#) to długoterminowy plan UE na rzecz wzrostu, którego celem jest neutralność klimatyczna Europy do 2050 r. Cel ten jest zapisany w [Europejskim prawie o klimacie](#), a także w prawnie wiążącym zobowiązaniu do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 proc. do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. W lipcu 2021 r. Komisja przedstawiła [pakiet „Gotowi na 55”](#) służący realizacji tych celów. Wnioski legislacyjne pakietu doprowadzą do zmniejszenia zużycia gazu o 30 proc. do 2030 r., przy czym ponad jedna trzecia oszczędności będzie wynikiem osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej.

25 stycznia 2021 r. Rada Europejska zwróciła się do Komisji i Wysokiego Przedstawiciela o przygotowanie nowej [zewnętrznej strategii energetycznej](#). Strategia łączy bezpieczeństwo energetyczne z globalnym przejściem na czystą energię za pomocą zewnętrznej polityki energetycznej i dyplomacji, w odpowiedzi na kryzys energetyczny wywołany przez rosyjską inwazję na Ukrainę oraz na egzystencjalne zagrożenie związane ze zmianą klimatu. UE będzie nadal wspierać bezpieczeństwo energetyczne i transformację ekologiczną Ukrainy, Mołdawii i krajów partnerskich w swoim bezpośrednim sąsiedztwie. W strategii uznano, że inwazja Rosji na Ukrainę ma globalny wpływ na rynki energii, szczególnie w rozwijających się krajach partnerskich. UE będzie nadal wspierać bezpieczną, zrównoważoną i przystępną cenowo energię na całym świecie.

Więcej informacji:

[Komunikat REPowerEU](#)

[Załączniki do komunikatu REPowerEU](#)

[Dokument roboczy służb Komisji: plan dotyczący potrzeb inwestycyjnych, przyspieszenia wykorzystania wodoru oraz biometanu](#)

[Komunikat o oszczędności energii w UE](#)

[Strategia dotycząca zewnętrznego zaangażowania energetycznego UE](#)

[Strategia UE dotycząca energii słonecznej](#)

[Zmiany w dyrektywie w sprawie energii odnawialnej, dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej](#)

[Zalecenie w sprawie procedur udzielania zezwoleń i umów zakupu energii elektrycznej](#)

[Rozporządzenie ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#)

[Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie rozdziałów dotyczących REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności](#)

[Wytyczne dotyczące planów odbudowy i zwiększania odporności w kontekście REPowerEU](#)

[REPowerEU – pytania i odpowiedzi](#)

[REPowerEU – zestawienie informacji](#)

[Finansowanie REPowerEU – zestawienie informacji](#)

[Zewnętrzna strategia energetyczna UE – zestawienie informacji](#)

[Oszczędność energii – zestawienie informacji](#)

[Czysta energia – zestawienie informacji](#)

[Czysty przemysł – zestawienie informacji](#)

[Nagranie wideo na temat REPowerEU](#)

REPowerEU [Pobierz \(69.001 kB - PDF\)](#)

Podobne media

Komunikat prasowy

18 maja 2022, Bruksela